

Розділ 6

ГРОШОВО-КРЕДИТНА ПОЛІТИКА ДЕРЖАВИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА

Павло ВУЄК

спеціальність «Агроінженерія»,

освітній ступінь «бакалавр»,

Подільський державний аграрно-технічний університет,

м. Кам'янець-Подільський

Науковий керівник: **Зеленський А.В.**

канд. екон. наук, асистент кафедри фінансів, банківської

справи, страхування та електронних платіжних систем,

Подільський державний аграрно-технічний університет,

м. Кам'янець-Подільський

ХАРАКТЕРИСТИКА СУЧАСНОГО СТАНУ КРЕДИТНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДПРИЄМСТВ АПК

З-поміж вирішальних чинників сталого розвитку аграрних підприємств як стратегічних економічних суб'єктів важливе місце належить їх кредитному забезпеченню. Об'єктивна необхідність та особлива роль кредиту, без якого аграрне підприємство як товаровиробник не може існувати, зумовлені специфікою його відтворювального процесу.

Нині за сучасних ринкових перетворень продовжується процес формування за державної підтримки системи кредитного забезпечення аграрних підприємств, започаткований у 2000 році. Об'єктивна потреба в ній та необхідність підтримки цього процесу

з боку держави були зумовлені незадовільним станом кредитування аграрного виробництва, специфікою його відтворювальних процесів, а також нагальністю вирішення проблеми створення фінансово-кредитних передумов для сталого розвитку аграрних підприємств.

Створення вітчизняної системи кредитного забезпечення аграрних підприємств – складне та необхідне завдання, вирішенню якого потребує удосконалення кредитного субсидування аграрних підприємств, створення Державного земельного банку на підґрунті ретельних наукових досліджень та використанні кращого досвіду зарубіжних країн [1, с 5].

За різними оцінками для забезпечення виробничого процесу на інноваційному базису аграрних підприємств, дефіцит оборотних коштів в рослинництві сягає 45-60 млрд. грн., а в тваринництві 40-45 млрд. грн. Для гарантування розширеного відтворення на мінімально прийнятному рівні обсяги інвестиційної діяльності в аграрних підприємствах в найближчі 5 років повинні досягти 150-240 млрд. грн. Три чверті з них не мають реального фінансового підґрунтя.

Розвиток системи фінансово-кредитного забезпечення стримується чередою об'єктивних та суб'єктивних чинників, найбільш суттєвими серед яких є: низька ефективність аграрного виробництва; обмежений доступ сільськогосподарських товаровиробників до фінансово-кредитних ринків; нерозвиненість фінансово-кредитної інфраструктури, орієнтованої на обслуговування аграрного виробництва; низький рівень антимонопольного захисту; недостатній рівень державної підтримки.

Ключовими напрямками розвитку системи фінансово-кредитного забезпечення аграрного виробництва є активізація державної аграрної політики та її фінансової складової; стимулювання концентрації аграрного виробництва; посилення антимонопольного захисту аграрних підприємств; формування і розвиток спеціалізованої фінансової інфраструктури, орієнтованої на обслуговування аграрних підприємств; розвиток і вдосконалення системи управління фінансами підприємств та аграрного сектора [2, с 17].

Отже, незважаючи на позитивні зміни, що відбулися в процесі кредитування аграрних підприємств, регулювання їх кредитного забезпечення є малоефективним, а державна підтримка недостатньою не лише внаслідок незадовільних обсягів надходження кредитних ресурсів у сільське господарство, а й через умови, на яких банки надають свої кредити, а держава їх здешевлює [4, с 72].

Таким чином, проведені дослідження, дозволяють зробити висновок, що на сучасному етапі формування ринкових відносин в Україні удосконалення кредитного забезпечення аграрних підприємств повинно передбачати зміщення акцентів щодо виконання своїх функцій державними регуляторними органами з метою усунення зазначених недоліків [3, с 203].

Окрім того, для покращення кредитного забезпечення аграрних підприємств в посткризових умовах економічного простору доцільно здійснити наступні зміни: розробити пропозиції щодо удосконалення правового регулювання ринку кредитних послуг в аграрній сфері; при розробці нормативно-правових актів широко залучати науковців та громадські організації і об'єднання; при розробці пропозицій щодо державного бюджету

зосереджувати увагу на пріоритетних напрямках розвитку аграрних підприємств і передбачити надання державної фінансової підтримки за 5-6 головними напрямами; розробляти та приймати умови, правила і процедури надання бюджетних коштів до початку бюджетного року з обов'язковою попередньою публікацією в засобах масової інформації для обговорення громадою.

Впровадження зазначених пропозицій дозволить усунути проблеми кредитного забезпечення аграрних підприємств, а саме: підвищити ефективність та прозорість використання бюджетних коштів, зменшити можливість застосування корупційних схем; збільшити обсяги кредитування, розширити доступ до кредитних ресурсів аграрних підприємств; збільшити прибутковість аграрних підприємств за рахунок підвищення ефективності використання кредитних ресурсів; завершити реформування кредитної системи АПК.

Перелік використаних джерел

1. Аранчій В.І. Особливості банківського кредитування аграрних товаровиробників в сучасних умовах. *Наукові праці Полтав. держ. аграр. акад. [«Економічні науки»]*. 2011. Т. 1, Вип. 2. С. 3-6.

2. Гудзь О.Є. Модернізація банківської кредитної політики при обслуговуванні агроформувань. *Вісник Харк. Нац. Техн. Ун-ту сільського господарства: Економічні науки*. Вип. 126. 2012. С. 10-18.

3. Дем'яненко М.Я. Оцінка кредитоспроможності агроформувань (теорія та практика): моногр. Київ : ННЦІАЕ, 2008. 302 с.

4. Зеленський А.В. Перспективи бюджетного фінансування аграрного сектора України в 2016 році. *Актуальні проблеми та перспективи розвитку економіки в умовах глобальної нестабільності*: матеріали III міжнар. наук.-практ. конф. м. Кременчук: КрНУ, 2015. С. 71-73.

5. Radchenko O., Tsvihun I., Yasinetska I., Budniak L. Financial resource balance of the agricultural sector: case of Ukraine. *Independent Journal of Management & Production*. 2020. Vol 11, No 8. P. 615-625.